

Shivaji University, Kolhapur.

Question bank for March 2022 (Summer Examination)

Subject Code: 73457

Subject Name: History of Modern Maharashtra(1960-2000)

(आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास(१९६०-२०००)

Pattern: C.B.C S.

Common Subject Code (if any):

बहुपर्यायी प्रश्न:

१) जिल्हा परिषद पंचायत समिती योजनेची सुरुवात-----साली झाली.

- अ) १९६२ ब) १९६०
क) १९६१ ड) १९६३

२) ७ मार्च १९६० रोजी----- या एस. एस.सी. बोर्ड ची स्थापना झाली.

- अ) नागपूर ब) पुणे
क) कोल्हापूर ड) मुंबई

३) कसेल त्याची जमीन हा निर्णय----- या मुख्यमंत्र्यांच्या काळात घेतला गेला.

- अ) शंकरराव चव्हाण ब) यशवंतराव चव्हाण
क) वसंतराव नाईक ड) कन्नमवार

४) मराठी विश्वकोश निर्मितीची प्रारंभिक जबाबदारी----- यांचेवर सोपविली होती.

- अ) अत्रे ब) नारायण सुर्वे
ड) पाटील क) तर्कतीर्थ लक्ष्मण शास्त्रीजोशी

५) यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानची स्थापना----- साली झाली.

- अ) १९८५ ब) १९८६
क) १९८७ ड) १९८८

६) वसंतदादा यांचे हे----- मूळ गाव होय.

- अ) देवराष्ट्र ब) पदमाळे
क) कोल्हापूर ड) सांगली

७) ----- च्या तुरंगातून उड्या मारून सहकार्यांसह वसंतदादा निसटले.

- अ) सातारा ब) येरवडा
क) सांगली ड) कोल्हापूर

- ८) सहकारी साखर कारखान्याचे महत्व----- यांनी पंतप्रधान नेहरुना पटवून दिले.
 अ)यशवंतराव ब)वसंतदादा
 क)वसंतराव नाईक ड)धनंजय राव गाडगीळ
- ९) १९८२ साली ----- या साखर कारखान्याचा रौप्यमहोत्सव साजरा झाला.
 अ)शेतकरी सह.सा. का. सांगली ब)कृष्णा
 क) वारणा ड)पंचगंगा
- १०) इंदिरा गांधी यांनी १९७६ साली -----या धरणाचे भूमिपूजन केले.
 अ)कोयना ब)काळम्मावाडी
 क)खडकवासला ड)वारणा
- ११) सांगली आकाशवाणी केंद्र----- साली सुरु झाले.
 अ)१९६१ ब)१९६२
 क)१९६३ ड)१९६४
- १२) नागनाथ नायकवडी यांनी -----स्टेशनवर रेल्वे लुटली.
 अ)कोरेगाव ब)मिरज
 क)कराड ड)शेनोली
- १३) वाळवा येथील १९८८ च्या ग्रामीण साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष -----हे होते.
 अ)नारायण सुर्वे ब)अत्रे
 क)जोशी ड) पाटील.
- १४) बंद कारखाने शासनाने सुरु करावेत ही सूचना ----- यांनी मांडली.
 अ) श्रीपाद डांगे ब)एस. एम. जोशी
 क) आचार्य अत्रे ड) नारायण सुर्वे
- १५)-----या जिल्ह्यात भूमिहीनांनासाठी एस. एम. यांनी सत्याग्रह केला.
 अ)पाटणा ब)वाराणसी
 क)पूर्णिया ड)पुणे
- १६) अत्रे यांनी----- या देशात टी.डी. पदविका मिळविली.
 अ)फ्रान्स ब)रशिया
 क)अमेरिका ड)इंग्लंड
- १७) यशवंतराव चव्हाण सातारा जिल्हा काँग्रेस अध्यक्ष-----मध्ये बनले.
 अ)१९२० ब)१९३०
 क)१९४० ड)१९४५

१८) यशवंतराव चव्हाण यांची----- रोजी संरक्षणमंत्री म्हणून नेमणूक झाली.

अ) १४ नोव्हेंबर, १९६२ ब) १४ नोव्हेंबर, १९६३

क) १४ नोव्हेंबर, १९६४ ड) १४ नोव्हेंबर, १९६५

१९) वसंतदादा पाटील यांची पहिल्यांदा मुख्यमंत्री म्हणून-----रोजी निवड झाली.

अ) १९ एप्रिल, १९७७ ब) १९ एप्रिल, १९७८

क) १९ एप्रिल, १९७९ ड) १९ एप्रिल, १९८०

२०) वसंतदादा पाटील यांची चौथ्यांदा मुख्यमंत्री म्हणून----- साली निवड झाली.

अ) १० मार्च, १९८५ ब) १० मार्च, १९८६

क) १० मार्च, १९८७ ड) १० मार्च, १९८८

२१) कॉमेड शरद पाटील यांचे प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षण-----येथे झाले.

अ) नाशिक ब) जळगाव

क) धुळे ड) नागपुर

२२) मुंबईच्या चौपाटीवर एस. एम. जोशी यांनी भाषण केले तेव्हा त्यांना -----

तुरंगामध्ये ठेवले.

अ) कळंबा ब) येरवडा

क) साबरमती ड) सब जेल मुंबई

२३) एस. एम. जोशी----- साली मुंबई विधानसभेत निवडून आले.

अ) १९५० ब) १९५१

क) १९५२ ड) १९५३

२४) झेंडूची फुले हा काव्यसंग्रह ----- मध्ये प्रसिद्ध झाला.

अ) मे १९१९ ब) मे १९२०

क) मे १९२१ ड) मे १९२२

२५) प्र. के. अत्रे यांनी एकच प्याला सन----- मध्ये टीकात्मक लिहिली.

अ) १९४९ ब) १९५०

क) १९५१ ड) १९५२

२६) श्रीपाद डांगे यांनी मास्कोला या----- साली भेट दिली.

अ) १९५१ ब) १९५२

क) १९५३ ड) १९५४

२७) १९५२ च्या सार्वत्रिक निवडणुकीत वसंतराव नाईक यांची----- राज्याच्या मंत्रिमंडळात महसूल खात्याचे मंत्री म्हणून निवड झाली.

- अ)महाराष्ट्र ब)मध्य प्रदेश
क)उत्तर प्रदेश ड)कर्नाटक

२८) वसंतराव नाईकांनी ज्वारी एकाधिकार योजना -----रोजी जाहीर केली.

- अ)९ ऑक्टोबर, १९६५ ब)१० ऑक्टोबर, १९६६
क)९ ऑक्टोबर, १९६४ ड)२० ऑक्टोबर, १९६४

२९) वसंतराव नाईक यांच्या कारकिर्दीत पहिले कृषी विद्यापीठ----- येथे स्थापन केले.

- अ)अकोला ब)पुणे
क)दापोली ड)राहुरी

३०) द्राक्ष बागा फुलवण्यासाठी वसंतराव नाईक यांनी-----यांचे मार्गदर्शन व सहकार्य घेतले.

- अ)डॉ.गोपाळकृष्णन ब)उन्नीकृष्णन
क)वी. स. पांगे ड)डॉ. सुंदरेशन

३१) वसंतराव नाईक यांनी आपला वकिली व्यवसाय-----यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरु केला.

- अ)यशवंतराव चव्हाण ब)पंजाबराव देशमुख
क)महात्मा गांधी ड)अण्णासाहेब भोपटकर

३२) वसंतराव नाईक यांना-----यांनी आपल्या मंत्रिमंडळात कृषिमंत्री केले.

- अ)वसंतदादा पाटील ब)यशवंतराव चव्हाण
क)सुधाकर नाईक ड) शरद पवार

३३) प्रवरा साखर कारखान्याची स्थापना-----रोजी झाली.

- अ) ३१ डिसेंबर, १९५० ब) ३१ जानेवारी, १९५०
क) ३१ फेब्रुवारी, १९५० ड) ३१ डिसेंबर, १९५२

३४) आशिया खंडातील पहिला दुग्ध प्रकल्प-----हा उभारला होता.

- अ)अरे दुग्ध प्रकल्प ब) दापचरी दुग्ध प्रकल्प
क)पालघर दुग्ध प्रकल्प ड)वारणा दुग्ध प्रकल्प

३५) वसंतराव नाईक यांनी आपला वकिली व्यवसाय-----साली सुरु केला.

- अ)१९४० ब)१९४१
क)१९४२ ड) १९४३

३६) प्रवरा नगर सहकारी साखर कारखान्याचे पहिले अध्यक्ष----- हे होते.

- अ) विठ्ठलराव विखे-पाटील ब) धनंजयराव गाडगीळ
क) विं. पी. वर्दे ड) आर. जी. सुके

३७) प्रवरानगर सहकारी साखर कारखान्याचे औपचारीक उद्घाटन----- यांनी केले.

- अ) विठ्ठलराव विखे-पाटील ब) धनंजय राव गाडगीळ
क) पंडित जवाहरलाल नेहरू ड) बाळासाहेब विखे-पाटील

३८) शासनाचा स्वतंत्र दुर्घट्यवसाय----- मध्ये स्थापन करण्यात आला.

- अ) 1960 ब) 1958
क) 1964 ड) 1962

३९) कोयनेचा भूकंप----- रिश्टर स्केलचा होता.

- अ) 8.5 ब) 7.5
क) 6.5 ड) 5.8

४०) ----- रोजी कोयनेचा भीषण भूकंप झाला.

- अ) 12 डिसेंबर, 1967 ब) 13 डिसेंबर, 1967
क) 11 डिसेंबर, 1967 ड) 15 डिसेंबर, 1967

४१) कोयना भूकंपामुळे----- लोकांचा बळी गेला.

- अ) 190 ते 200 ब) 200 ते 300
क) 10,000 ड) 5,000

४२) लातूरचा भूकंप----- रोजी झाला.

- अ) 20 सप्टेंबर 1993 ब) 30 सप्टेंबर 1993
क) 30 सप्टेंबर 1994 ड) 30 ऑक्टोबर 1992

४३) लातूरचा भूकंप----- रिश्टर स्केल असा होता.

- अ) 6.5 ब) 7.5
क) 6.5 ड) 6.0

४४) लातूर भूकंपात----- लोकांचा बळी गेला.

- अ) 10,000 ब) 30,000
क) 25,000 ड) 5,000

४५) हरित क्रांतीचे प्रणेते----- यांना म्हणतात.

- अ) यशवंतराव चव्हाण ब) वसंतदादा पाटील
क) सुधारकर नाईक ड) वसंतराव नाईक

४६) दुर्घट प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये----- हे प्रमुख असतात.

- अ) आयुक्त सहाय्यक ब) आयुक्त
क) सहनिबंधक ड) उपनिबंधक

४७) महात्मा फुले यांनी चालवलेल्या शाळेमध्ये -----या मुस्लिम शिक्षिका होत्या.

- अ) फातिमा शेख ब) सावित्रीबाई
क) फातिमा सर्यद ड) फातिमा मोमीन

४८) हमीद दलवाई यांचा जन्म हा-----या ठिकाणी झाला.

- अ) रत्नागिरी ब) मिरजोळी
क) चीपळून ड) लांजा

४९) मुंबईमध्ये इंडियन सेक्युलर सोसायटीची स्थापना----- साली झाली.

- अ) 1965 ब) 1966
क) 1967 ड) 1968

५०) मुस्लिम सत्यशोधक समाजाची स्थापना----- साली झाली.

- अ) 17 मार्च, 1970 ब) 18 मार्च, 1970
क) 19 मार्च, 1970 ड) 22 मार्च, 1970

५१) पुण्यामध्ये -----या वर्षी मुस्लिम महिला परिषद भरविली.

- अ) 1969 ब) 1970
क) 1971 ड) 1972

५२) मुस्लिम सत्यशोधक मंडळाने मुंबईत----- या ठिकाणी पोटगी बचाव परिषद भरविली.

- अ) मराठा दरबार ब) मराठा मंदिर
क) दादर हॉल ड) दरबार हॉल

५३) कम्युनिस्ट पक्षाची सातवी परिषद या ठिकाणी बोलावली होती.

- अ) कलकत्ता ब) मुंबई^१
क) ठाणे ड) पुणे

५४) विद्रोहाची----इतकी रूपे आहेत.

- अ) दोन ब) तीन
क) चार ड) पाच

५५) दया पवार यांच्या आत्मचरित्राचे नाव----- हे आहे.

- अ) आयदान ब) उचल्या
क) बलुत ड) बेरड

५६) मी भरून पावले हे चरित्र -----यांनी लिहिले आहे.

- अ)मेहरुन्निसा दलवाई ब)डॉ. बेनझीर तांबोळी
क) प्रा. सायरा मुलाणी ड)जावेद शहा

५४)मुस्लिम सत्यशोधक मंडळाची-----ही संघटना आंतरराष्ट्रीय पातळीवर महिलांसाठी कार्य करते.

- अ)मुस्लिम महिला मंच ब) वुमन अंडर मुस्लिम लॉ
क)मुस्लिम महिला जागृती संघटना ड)मुस्लिम महिला ऑर्गनायझेशन

५५) कॉमेड शरद पाटील यांचे प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षण-----येथे झाले.

- अ)नाशिक ब)जळगाव
क)धुळे ड)नागपुर

५६)कॉमेड शरद पाटील यांना औरंगाबादच्या -----जेल मध्ये ठेवले होते.

- अ)येरवडा ब)मध्यवर्ती
क)दक्षता ड)हसूल सेंट्रल जेल

५७) सत्यशोधक कम्युनिस्ट पक्षाची स्थापना----- साली झाली.

- अ)1977 ब)1977
क)1976 ड)1979

५८) १ मय लोक ही राष्ट्रवादाची संकल्पना -----यांनी मांडली.

- अ)आगरकर ब) महात्मा फुले
क)लोकहितवादी ड) शाहू महाराज

५९)मुर्लीच्या हाती सत्ता द्या असे शरद पाटील यांनी----या देशाच्या अध्यक्षांना लिहिले होते.

- अ)अमेरिका ब)रशिया
क)क्युबा ड)पोलांड

६०) कॉमेड शरद पाटील यांचे-----रोजी निधन झाले.

- अ)10 एप्रिल, 1914 ब) 11 एप्रिल, 1914
क)12 मे, 1915 ड)13 एप्रिल, 1914

६०) अन्याया विरुद्ध लढणाऱ्याला----- असे म्हणतात.

- अ)विद्रोही ब)दहशतवादी
क)जहालवादी ड) क्रांतिकारी

६१) धारावी येथील विद्रोही साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष----- हे होते.

- अ)डॉ.भारत पाटणकर ब)बाबुराव बागुल
क)पार्थी पोळके ड) प्रा.बाबुराव गुरव

६२) विद्रोही तुकारामाचे लेखक कोण आहेत?

- अ)शरद पाटील ब) महात्मा फुले
क)डॉ.आ.ह. साळुंखे ड)प्रा. बाबुराव गुरव

६३) तीन दगडांची चूल हे-----यांचे आत्मचरित्र आहे.

- अ)नजुबाई गावित ब)तानुबाई गावित
क)हौसाबाई गावित ड)विमल मोरे

६४)जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती यांच्याकडे प्राथमिक शिक्षणाची जबाबदारी सन-----मध्ये सोपविण्यात आली.

- अ)1960 ब)1961
क)1962 ड)1965

६५) १०+२+३ हा आकृतिबंध कार्यक्रम-----या वर्षापासून सुरु झाला.

- अ)1972 - 73 ब)1975 - 76
क)1970 - 71 ड)1960 - 61

६६) 1964 मध्ये महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेचे स्थापना-----येथे झाली.

- अ)मुंबई ब)ठाणे
क)पुणे ड)कोल्हापूर

६७) 1984 मध्ये नियुक्त केलेल्या शालेय शिक्षण सुधार समितीचे अध्यक्ष कोण होते?

- अ)शिक्षण राज्यमंत्री पार्वतीबा मलगोंडा ब)तानुबाई गावित
क)हौसाबाई गावित ड)विमल मोरे

६८) सावित्रीबाई फुले दत्तक पालक योजनेत मुर्लीच्या पालकाला महिना किती रुपये मिळतात?

- अ)30 ब)50
क)70 ड)40

६९) अहिल्याबाई होळकर योजना विद्यार्थिनीना-----देण्यासाठी सुरु केली आहे.

- अ)उपस्थिती भत्ता ब)प्रवासामध्ये सवलत
क)पुस्तक पेढी योजना ड)शिक्षण व कि माफी

७०) सन-----च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात भारतातील प्रत्येक जिल्ह्यात एक नवोदय विद्यालय स्थापन करण्याची कल्पना मांडली.

- अ)1995 ब)1986
क)1998 ड) 1962

७१) भारतीय शिक्षणाचा सर्वकष विचार करण्यासाठी 1964 मध्ये कोणत्या आयोगाची स्थापना करण्यात आली?

- अ)मुदलियार ब)कोठारी
क)चित्रा नाईक ड)डॉ.राधाकृष्णन

७२) महाराष्ट्र शासनाने 2000 पासून----- इंग्रजी विषय सुरु करण्याचे धाडसी पाऊल उचलले.

- अ)इयता पाचवी ब) इयता आठवी
क)इयता दुसरी ड)इयता पहिली

७३) $10+2+3$ हा आकृतिबंध महाराष्ट्र शासनाने प्रथम कोणत्या वर्गात लागू केला?

- अ)इयता सातवी ब)इयता आठवी
क)इयता सहावी ड)इयता पाचवी

७४) पहिली उच्च माध्यमिक शाळांत परीक्षा कोणत्या वर्षी घेण्यात आली?

- अ)1978 ब)1977
क) 1975 ड)1976

७५) डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीने प्रथम-----हे कॉलेज सुरु केले.

- अ)एलफिस्टन ब)फर्न्युसन
क)एस.आय.टी ड)सिद्धार्थ

७६) महाराष्ट्रातील तांत्रिक शिक्षणाचा प्रारंभ-----येथे झाला.

- अ)मुंबई ब)पुणे
क)औरंगाबाद ड)ठाणे

७७) भारतीय राज्यघटनेच्या कितव्या कलमानुसार 6 ते 14 वयोगटातील सर्व मुला-मुलीना प्राथमिक शिक्षण सकतीचे व मोफत करण्यात आले?

- अ)45 ब)42
क)72 ड)80

७८) कोठारी आयोगाची निर्मिती-----मध्ये झाली.

- अ)1964 -66 ब)1955 -56
क)1970 -72 ड)1960- 62

७९) सन 2002 पासून केंद्र व राज्य सरकारने प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणासाठी-----मोहीम हाती घेतली आहे.

- अ)सर्व शिक्षण ब)जन शिक्षण
क)लोकशिक्षण ड)मूलभूत शिक्षण

८०) महाराष्ट्र राज्यात 1948 मध्ये-----या तंत्रशास्त्रातील संस्थेची स्थापना झाली.

- अ)अभियांत्रिकी महाविद्यालय ब) तांत्रिक महाविद्यालय
क)तंत्रशिक्षण संचालनालय ड)औद्योगिक शाखा

८१)----- साली द्विभाषिक राज्याचे पहिले मुख्यमंत्री म्हणून यशवंतराव चव्हाण यांनी पदभार स्वीकारला.

- अ)1955 ब)1956
क)1958 ड)1960

८२) आटपाडी येथे 1993 पासून नागनाथअणणांनी-----हा लढा उभा केला.

- अ)पाणी परिषद ब)टूध संकलन
क)समान शेती ड) समान काम

८३)-----यांनी महाराष्ट्राच्या मुख्यमंत्रिपदावर जास्त काळ काम केले.

- अ)यशवंतराव चव्हाण ब)शंकरराव चव्हाण
क)वसंतराव नाईक ड)विलासराव देशमुख

८४)-----रोजी कोयना भूकंप घडून आला.

- अ)1867 ब)1967
क)1968 ड)1968

८५) कॉमेड शरद पाटील यांनी 1972 मध्ये----हा ग्रंथ लिहून पूर्ण केला.

- अ)मूकनायक ब)शेतकऱ्यांचा आसूड
क)दास कॅपिटल ड)दास शूद्रांची गुलामगिरी

८६) पहिल्या विद्रोही साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष-----हे होते.

- अ)नामदेव ढसाळ ब)बाबूराव बागुल
क)य. दि. फडके ड)यशवंत मनोहर

८७) देशातील सर्व विद्यापीठीय शिक्षणावर-----यांचे नियंत्रण असते.

- अ)यू.जी.सी. ब)एम.जी. सी.
क)एन.सी.ई.आर.टी. ड)बी. सी. एस. सी.

टिपा:(Short notes)

- 1)वसंतदादांचे शैक्षणिक कार्य
- 2)यशवंतराव चव्हाण यांचे कृषी विषयक कार्य
- 3)प्र. के. अत्रे यांची साहित्यिक कामगिरी
- 4)नागनाथअण्णा नायकवडी सामाजिक कार्य
- 5)वसंतदादा यांचे सामाजिक कार्य
- 6)यशवंतराव चव्हाण यांचे स्वातंत्र्य लढ्यातील कार्य
- 7)एस.एम जोशींचे राष्ट्रसेवा दलातील योगदान
- 8)वसंतराव नाईक यांचे कृषि कार्य
- 9)महाराष्ट्रातील साखर कारखान्यांचा पूर्वितिहास
- 10)आरे दुग्ध वसाहतीची मुख्य उद्दिष्टे
- 11)दूध महापूर योजना
- 12)कोयना भूकंप
- 13)लातूर भूकंप
- 14)भूकंपाची कारणे
- 15)कॉम्प्रेड शरद पाटील
- 16)हमीद दलवाई
- 17)मुस्लीम सत्यशोधक चळवळीची उद्दिष्टे
- 18)विद्रोही चळवळ
- 19)विद्रोही चळवळीची कामगिरी
- 20)विद्रोही सांस्कृतिक चळवळ
- 21)१९६८ चे महाराष्ट्राचे शैक्षणिक धोरण
- 22)मुलींसाठी शैक्षणिक योजना
- 23)माध्यमिक शिक्षणाचे द्येय व उद्दिष्टे
- 24)सावित्रीबाई फुले दत्तक पालक योजना
- 25)साखर शाळा
- 26)उच्च माध्यमिक शिक्षण

- 27) सर्व शिक्षा अभियान
- 28) महाराष्ट्रातील तंत्रशिक्षण
- 29) देवदासी मुला-मुलींच्या शिक्षणाची योजना
- 30) वस्तीशाळा

दीर्घातीरी प्रश्न:(Descriptive questions)

- 1) यशवंतराव चव्हाण यांचे स्वतंत्र भारतातील कार्य स्पष्ट करा.
- 2) आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार म्हणून यशवंतराव चव्हाण यांची कामगिरी स्पष्ट करा.
- 3) वसंतदादा पाटील यांचे स्वातंत्र्यपूर्व काळातील योगदान विशद करा.
- 4) नागनाथअणणांची स्वातंत्र्यलढ्यातील कामगिरी सांगा.
- 5) कॉमेड श्रीपाद डांगे यांचे राजकीय कार्य सांगा.
- 6) यशवंतराव चव्हाण यांचे शैक्षणिक कार्य सांगा.
- 7) एस . एम. जोशी यांनी कामगारासाठी केलेले कार्य सांगा.
- 8) श्रीपाद अमृत डांगे यांचे कार्य सांगा.
- 9) वसंतदादांची सहकार चळवळीची कामगिरी विशद करा.
- 10) महाराष्ट्राच्या कृषी विकासातील यशवंतराव नाईक यांचे योगदान स्पष्ट करा.
- 11) आरे दुग्ध प्रकल्पाची सविस्तर माहिती सांगा.
- 12) लातूर भूकंपाची सविस्तर माहिती स्पष्ट करा.
- 13) कृषी विकासातील वसंतरावनाईक यांच्या योगदानाचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- 14) अरे दूध डेरीचा सविस्तर आढावा घ्या.
- 15) कोयना भूकंपाचे वर्णन करा.
- 16) मुस्लीम सत्यशोधक समाजातील हमीद दलवाईचे कार्य सांगा.
- 17) मुस्लीम सत्यशोधक चळवळीचा सविस्तर आढावा घ्या.
- 18) सत्यशोधक कम्युनिस्ट पार्टीतील कॉमेड शरद पाटील यांचे कार्य सांगा.
- 19) विद्रोही चळवळ स्पष्ट करा.
- 20) सत्यशोधक कम्युनिस्ट पक्षाचे कार्य सांगा.
- 21) महाराष्ट्रातील उच्चशिक्षणाच्या विकासाविषयीची माहिती सांगा.
- 22) महाराष्ट्रातील तंत्रशिक्षणामधील प्रगतीची माहिती द्या.
- 23) सामाजिक व आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या व अनुसूचित जाती, जमाती व भटक्या विमुक्त जमातीतील मुलांसाठी असलेल्या शैक्षणिक योजनांची चर्चा करा.
- 24) महाराष्ट्रातील माध्यमिक शिक्षणाच्या प्रगतीविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.

25) महाराष्ट्रातील उच्च माध्यमिक शिक्षण याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

26) महाराष्ट्रातील उच्च व तांत्रिक शिक्षणाचा आढावा घ्या.

27) महाराष्ट्रातील प्राथमिक शिक्षणाची प्रगती स्पष्ट करा.

=====

Multiple choice questions:

1) Zilla Parishad Panchayat Samiti scheme started in ----- year.

- a) 1962
- b) 1960
- c) 1961
- d) 1963

2) On 7 March, 1960 ----- S. S.C board was established.

- a) Nagpur
- b) Pune
- c) Kolhapur
- d) Mumbai

3) The decision of ‘Kasel Tyachi Jamin’ was taken during the tenure of ----- Chief Minister.

- a) Shankarrao Chavan
- b) Yashwantrao Chavan
- c) Vasantrao Naik
- d) Kannamwar

4) The initial responsibility of creating Marathi encyclopedia was entrusted to -----

- a) Atre
- b) Narayan Surve
- c) Patil
- d) Tarkatirtha Laxman Shastri Joshi

5) Yashwantrao Chavan Pratishthan was established in the year-----

- a) 1985
- b) 1986
- c) 1987
- d) 1988

6) Vasant Dada belong to -----village

- a) Devrashtra
- b) Padmale
- c) Kolhapur
- d) Sangli

7) Vasantdada escaped from the----- prison with his colleagues.

- a) Satara
- b) Yerawada
- c) Sangli
- d) Kolhapur

8) -----convinced Prime Minister Nehru the importance of Co-operative Sugar Factory

- a) Yashwantrao
- b) Vasantdada
- c) Vasantrao Naik
- d) Dhananjay Rao Gadgil

9) In the year 1982-----sugar factory was celebrated the Silver Jubilee.

- a) Farmers Co. of Sangli
- b) Krishna
- c) Warna
- d) Panchganga

10) Indira Gandhi performed Bhumi Pujan of ----- dam in 1976.

- a) Koyna
- b) Kalammawadi
- c) Khadakwasla
- d) Warna

11) Sangli All India Radio Station started in the year-----

- a) 1961
- b) 1962
- c) 1963
- d) 1964

12) Nagnath Nayakwadi robbed the train at ----- station.

- a) Koregaon
- b) Miraj
- c) Karad
- d) Shenoli

13) ----- was the President of the 1988 Grameen Sahitya Sammelan of Walava.

- a) Narayan Surve
- b) Atre
- c) Joshi
- d) Patil.

14) ----- suggested that closed factories should be started by the government.

- a) Shripad Dange
- b) S. M. Joshi
- c) Acharya Atre
- d) Narayan Surve

15) S. M. leads the landless Satyagraha in----- district.

- a) Patna
- b) Varanasi
- c) Purnia
- d) Pune

16) T.D. Diploma obtained Atre from-----

- a) France
- b) Russia
- c) America
- d) England

17) In the year -----Yashwantrao Chavan became the President of Satara District Congress.

- a) 1920
- b) 1930
- c) 1940
- d) 1945

18) Yashwantrao Chavan was appointed as the Minister of Defense on -----

- a) 14 November 1962
- b) 14 November 1963
- c) 14 November 1964
- d) 14 November 1965

19) Vasant Dada Patil was elected as the Chief Minister for the first time on -----

- a) 19 April 1977
- b) 19 April 1978
- c) 19 April 1979
- d) 19 April 1980

20) Vasant Dada Patil was elected as the Chief Minister for the fourth time in -----

- a) March 10, 1985
- b) March 10, 1986
- c) March 10, 1987
- d) March 10, 1988

21) Comrade Sharad Patils Primary and Secondary education was done at-----

- a) Nashik
- b) Jalgaon
- c) Dhule
- d) Nagpur

22) S. M. Joshi was kept in----- jail after giving a speech on Mumbai's Chowpatty.

- a) Kalamba
- b) Yerawada
- c) Sabarmati
- d) Sub Jail Mumbai

23) S. M. Joshi was elected to the Mumbai Legislative Assembly in the year-----

- a) 1950
- b) 1951
- c) 1952
- d) 1953

24) 'Zenduchi Phule' poetry collection Published in the year -----

- a) May, 1919
- b) May, 1920
- c) May, 1921
- d) May, 1922

25) P.K. Atre wrote critically ‘Akch Pyala’ in the year-----.

- a) 1949
- b) 1950
- c) 1951
- d) 1952

26) Shripad Dange visited Moscow in the year-----

- a) 1951
- b) 1952
- c) 1953
- d) 1954

27) In the 1952 general election, Vasantrao Naik was elected as the Minister of Revenue of -----in the State Cabinet.

- a) Maharashtra
- b) Madhya Pradesh
- c) Uttar Pradesh
- d) Karnataka

28) Vasantrao Naik announces ‘Sorghum Monopoly Scheme’ on -----

- a) 9 October, 1965
- b) 10 October, 1966
- c) 9 October, 1964
- d) 20 October, 1964

29 The first Agricultural University established in the period of Vasantrao Naik at -----

- a) Akola
- b) Pune
- c) Dapoli
- d) Rahuri

30) Vasantrao Naik took the guidance and cooperation of ----- to make the Vineyard flourish.

- a) Dr. Gopalakrishnan
- b) Unnikrishnan
- c) V.S. Page
- d) Dr. Sundreshan

31) Vasantrao Naik started his advocacy business under the guidance of -----

- a) Yashwantrao Chavan
- b) Punjabrao Deshmukh
- c) Mahatma Gandhi
- d) Annasaheb Bhopatkar

32) Vasantrao Naik was made Minister of Agriculture in ----- cabinet.

- a) Vasantdada Patil
- b) Yashwantrao Chavan
- c) Sudhakar Naik
- d) Sharad Pawar

33) Pravara Sugar Factory was established in -----

- a) 31 December, 1950
- b) 31 January, 1950
- c) February, 1950.
- d) 31 December, 1952

34) -----was the first Dairy project established in Asia.

- a) Aare Dairy Project
- b) Dapchari Dairy Project
- c) Palghar Dairy Project
- d) Warna Dairy Project

35) Vasantrao Naik started his advocacy business in the year -----

- a) 1940
- b) 1941
- c) 1942
- d) 1943

36) -----was the first president of Pravara Nagar Sahakari Sugar Factory.

- A) Vitthalrao Vikhe-Patil
- b) Dhananjayrao Gadgil
- C) V. P. Verde
- d) R. G. Sule

37) Pravaranagar Co-operative Sugar Factory was formally inaugurated by -----

- a) Vitthalrao Vikhe- Patil
- b) Dhananjay Rao Gadgil
- c) Pandit Jawaharlal Nehru
- d) Balasaheb Vikhe-Patil

38) Government's independent Dairy Business was established in the year-----

- a) 1960
- b) 1958
- c) 1964
- d) 1962

39) Koyna earthquake was ----- Richter scale.

- a) 8.5
- b) 7.5
- c) 6.5
- d) 5.8

40) In----- Koyne earthquake was happened

- a) 12 December 1967
- b) 13 December 1967
- c) 11 December 1967
- d) 15 December 1967

41) In the Koyana Earthquake ----- people were killed.

- a) 190 to 200
- b) 200 to 300
- c) 10,000
- d) 5,000

42) Earthquake of Latur happened in -----

- a) 20 September, 1993
- b) 30 September, 1993
- c) 30 September, 1994
- d) 30 October, 1992

43) The earthquake of Latur was ----- Richter scale.

- a) 6.5
- b) 7.5
- c) 6.5
- d) 6.0

44)----- peoples were killed in the Latur earthquake.

- a) 10,000
- b) 30,000
- c) 25,000
- d) 5,000

45) -----is Known as pioneers of green revolution.

- a) Yashwantrao Chavan
- b) Vasantdada Patil
- c) Sudharkar Naik
- d) Vasantrao Naik

46) ----- is the prominent in Milk administration System.

- a) Assistant Commissioner
- b) Commissioner
- c) Co-Registrar
- d) Deputy Registrar

47) -----was the Muslim teachers in the school which was run by Mahatma Phule.

- a) Fatima Sheikh
- b) Savitribai
- c) Fatima Sayyid
- d) Fatima Momin

48) Hamid Dalwai was born at -----place.

- a) Ratnagiri
- b) Mirjoli
- c) Chiplun
- d) Lanza

49) The Indian Secular Society was established in Mumbai in the year -----

- a) 1965
- b) 1966
- c) 1967
- d) 1968

50) Muslim Satyashodhak Samaj was established in -----

- a) 17 March, 1970
- b) 18 March, 1970
- c) 19 March 1970
- d) 22 March, 1970

51) In the year ----- 'Pune Muslim Women's Council' was convened.

- a) 1969
- b) 1970
- c) 1971
- d) 1972

52) The Muslim Satyashodhak Mandal held ‘Potagi Bachav Parishad’ at ----- in Mumbai.

- a) Maratha court b) Maratha temple
- b) Dadar Hall d) Durbar Hall

53) The seventh council of the Communist Party was convened at-----

- a) Calcutta b) Mumbai
- c) Thane d) Pune

54) There are-----forms of rebellion.

- a) two b) three
- b) four d) five

55) The name of Daya Pawar's autobiography is -----

- a) Aidan b) Uchalya
- c) Baluta d) Berad

56) Comrade Sharad Patil was kept in ----- of Aurangabad.

- a) Yerawada b) Madyavarti
- c) Dakshata d) Hersul Central Jail

57) Satyashodhak Communist Party was established in the year -----

- a) 1977 b) 1977
- c) 1976 d) 1979

58) The concept of ‘Ekmaya’ Nationalism was introduced by -----

- a) Agarkar b) Mahatma Phule
- c) Lokhitwadi d) Shahu Maharaj

58) Sharad Patil had written to the President of -----to give power to girls.

- a) U.S. b) Russia
- b) Cuba d) Poland

59) Comrade Sharad Patil passed away in -----

- a) 10 April, 1914 b) 11 April, 1914
- c) 12 May, 1915 d) 13 April , 1914

60)The fights against injustice is called -----

- a) Rebels b) Terrorists
- c) Extremist d) Revolutionary

61) ----- was the President of Vidrohi Sahitya Sammelan at Dharavi.

- a) Dr. Bharat Patankar b) Baburao Bagul
- c) Partha Polke d) Prof. Baburao Gurav

62) Who is the author of the Vidrohi Tukarama?

- a) Sharad Patil b) Mahatma Phule
- c) Dr. A.H. Salunkhe d) Baburao Gurav

63) ‘Tin Dagadanchi Chul’ is the autobiography of -----

- a) Najubai Gavit b) Tanubai Gavit
- b) Hausabai Gavit d) Vimal More

64) The responsibility of primary education was handed over to Zilla Parishad and Panchayat Samiti in the year -----

- a) 1960 b) 1961
- b) 1962 d) 1965

65) 10 + 2 + 3 formula started from the year-----

- a) 1972-73 b) 1975-76
- b) 1970- 71 d) 1960- 61

66) Maharashtra State Council for Educational Research and Training was established in 1964 at -----

- a) Mumbai b) Thane
- c) Pune d) Kolhapur

67) Who was the Chairman of the School Education Reform Committee appointed in 1984?

- a) Minister of Education of State Parvatibai Malgonda b) Tanubai Gavit
- c) Howsabai Gavit d) Vimal More

68) In Savitribai Phule Adoption Scheme, how much money do parents of girls get per month?

- a) 30 b) 50
- b) 70 d) 40

69) Ahilyabai Holkar Scheme has been started to give ----- to the students.

- a) Attendance allowance b) Travel concessions
- c) Book generation scheme d) Education and waiver

70) In the year -----the National Education Policy, the idea of establishing a Navodaya Vidyalaya in every district of India was proposed.

- a) 1995 b) 1986
- c) 1998 d) 1962

71) Which commission was set up in 1964 to look into Indian education comprehensively?

- a) Mudaliar. B) Kothari
- c) Chitra Naik d) Dr. Radhakrishnan

72) Government of Maharashtra has taken bold steps to start English subjects since 2000.

- a) Class V b) Class VIII
- c) Second class d) First class

73) 10 + 2 + 3 formula was first implemented by the Government of Maharashtra in which class?

- a) Class VII b) Class VIII
- c) Class VI d) Class V

74) In which year was the first examination held in higher secondary schools?

- a) 1978 b) 1977
- c) 1975 d) 1976

75) Deccan Education Society started the first college -----

- a) Elphiston b) Ferguson
- c) SIT d) Siddharth

76) Technical education in Maharashtra started at -----

- a) Mumbai b) Pune
- c) Aurangabad d) Thane

77) According to which article of Indian Constitution, primary education was made compulsory and free for all boys and girls in the age group of 6 to 14 years?

- a) 45
- b) 42
- c) 72
- d) 80

78) Kothari Commission was formed in -----

- a) 1964-66
- b) 1955-56
- c) 1970-72
- d) 1960-62

79) Since 2002, the Central and State Governments have undertaken a ----- campaign for universalization of primary education.

- a) Sarv Shikshan
- b) Jan shikshan
- c) Lok shikhan
- d) Mulbhut Shikhan

80) Institute of Technology was established in the state of Maharashtra in 1948.

- a) College of Engineering
- b) Technical College
- c) Directorate of Technical Education
- d) Industrial Branch

81) In the year----- Yashwantrao Chavan became the first Chief Minister of a bilingual state.

- a) 1955
- b) 1956
- c) 1958
- d) 1960

82) Nagnath Anna started----- fight at Atpadi from 1993 onwards.

- a) Pani Parishad
- b) Dudh Sankalan
- c) Saman Sheti
- d) Saman Kam

83) -----served as the Chief Minister of Maharashtra for a long time.

- a) Yashwantrao Chavan
- b) Shankarrao Chavan
- c) Vasantrao Naik
- d) Vilasrao Deshmukh

84) In ----- Koyna earthquake happened.

- a) 1867
- b) 1967
- c) 1968
- d) 1968

85) Comrade Sharad Patil completed the book ---- in 1972.

- a) Mooknayak
- b) Shetkaryancha Asud
- c) Das capital
- d) Das Shudranchi Gulamgiri

86)----- was the president of the first Vidrohi Sahitya Sammelan.

- a) Namdev Dhasal
- b) Baburao Bagul
- c) Y. D. Phadke
- d) Yashwant Manohar

87) All university education in the country is controlled by -----

- a) UGC
- b) M.G. C.
- c) NCERT E
- d) B. C. S. C.

Shorts Notes:

- 1) Educational work of Vasantdada Pati
- 2) Agricultural work of Yashwantrao Chavan
- 3) Literary work of P.K. Atre's
- 4) Social Work of Nagnath Anna Nayakwadi
- 5) Tribal and Satyagraha in Purnia district
- 6) Social work of Vasantdada Patil

- 7) Work of Yashwantrao Chavan in the freedom struggle
- 8) Contribution S.M Joshi to the National Service Force
- 9) Agricultural work of Vasantrao Naik
- 10) Prehistory of Sugar Factories in Maharashtra
- 11) The main objectives of Aarey Dairy Colony
- 12) DUDH Mahapur Yojana
- 13) Koyna Earthquake
- 14) Latur Earthquake
- 15) Causes of Earthquakes
- 16) Comrade Sharad Patil
- 17) Hamid Dalwai
- 18) Objectives of Muslim Satyashodhak Chalaval
- 19) Vidhrohi Chalaval
- 20) The performance of Vidhrohi Chalaval
- 21) Vidhrohi Sanskritik Chalaval
- 22) Maharashtra's 1968 education policy
- 23) Savitribai Phule Adoption Scheme
- 24) For children from economically backward classes
- 25) Sakhar Shala
- 26) Higher Secondary Education
- 27) Sarva Shiksha Abhiyan
- 28) Technical education in Maharashtra
- 29) Devdasi Education plan for boys and girls
- 30) Vastishala

Descriptive Questions:

- 1) Explain the work of Yashwantrao Chavan in independent India.
- 2) Explain the Contribution of Yashwantrao Chavan as the sculptor of modern Maharashtra.
- 3) Explain the contribution of Vasantdada Patil in the pre-independence period.
- 4) Describe the achievements of Nagnath Anna in the freedom struggle.
- 5) Explain the political work of Comrade Shripad Dange.
- 6) Explain the educational work of Yashwantrao Chavan.
- 7) Describe the work of S.M. Joshi for the workers.
- 8) Explain the work of Shripad Amrit Dange.
- 9) Explain the work of Vasantdada Patil of Co-operative movement.
- 10) Explain the contribution of Yashwantrao Naik in the agricultural development of Maharashtra.
- 11) Explain the details of Aarey Dairy Project.
- 12) Explain the details of Latur Earthquake.
- 13) Briefly review the contribution of Vasantrao Naik in agricultural development.
- 14) Explain in detailed Are Milk Dairy.
- 15) Describe the Koyna Earthquake.
- 16) Explain the work of Hami Dalwai in Muslim Satyashodhak Samaj.
- 17) Explain the work of Muslim truth-seeking movement.

- 18) Explain the work of comrade Sharad Patil from Satyashodhak Communist Party.
 - 19) Explain the Vidhrohi movement in detail.
 - 20) Explain the work of Satyashodhak Communist Party.
 - 21) State the development of higher education in Maharashtra.
 - 22) State the progress in technical education in Maharashtra.
 - 23) Discuss educational schemes for children belonging to socially and economically backward and Scheduled Castes and Nomadic Tribes.
 - 24) Write brief information about the progress of secondary education in Maharashtra.
 - 25) Write detailed information about higher secondary education in Maharashtra.
 - 26) Review the higher and technical education in Maharashtra.
 - 27) Explain the progress of primary education in Maharashtra.
-